

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FUGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSAG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — — — Helyközi telefon 15. sz.

Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELOS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Kossuth Lajos azt izente...

Irta: Dr Király Péter.

Szól a zene... sirón fájón,
Lelket rikat hegedűje
A cigánynak... a nótától.
Arca át van szellemülve;
— Hegedűjén és vonóján
Tűzbe gyulad, szilaj tűzbe:
Az én nótám, az én nótám...

! meddig tart még
A lelki, testi sülyedés,
Mikor vet már véget annak
A megbánás, megbűnhődés?
Bennünk már az Istenségből
Van is, nincs is egy-egy szikra...
Melyre lépünk, a por, a sár,
Az is megvet, az is utál:
Ugy el vagyunk aljasítva.

Hej emberek! Hej magyarok!
Tudjátok, hogy az ég alatt
Legcudarabb, leghitványabb
A rabnemzet, a szolgahad...
— A szolgahad, mely megtagad —
Hitet, hazát, becsületet,
Megfertőzi a levegőt,
Meggyalázza az életet

Hej emberek! Hej magyarok!
Ne rettegjünk a haláltól,
A pusztítás, az öldöklés
Villámtüzes viharától...
— Pusztuljon a föld színéről
Minden szolgatartó zsarnok!
Sziveink ha összedobban
Egy magasztos gondolatban:
Megharcoljuk diadallal,
A szent élet-halálharcot!

Az akarat: mindenható,
Alkot, rombol, csodát mivel,
Az akarat: szabaddá tesz
Mindenható erejével;
Az akarat: a becsület...
Az akarat: „Az Uristen”,
Hogyha lesújt, összetöri
A lakatot a bilincsen.

Tüzzel vérrel szenvedéllyel,
Teremtsetek sorsot, jövőt,
Pusztítsátok el a jelent
S terítsetek rá szemtődöt;
Irájátok a sirkövére,
Hogy gaztette lőn a veszte,
Az igazság szent palossal
S szilaj kézzel lefejezte!

Szól a zene, sirón, fájón,
Szívet, lelket, rikat, rikot,
Ereimben minden csepp vér
Izzó tüztől sziporkázik...
Huzd rá cigány! Ha szétreped
A hegedű... vedd kezédbe
A harcok tárogatóját
S avval zugd el azt a nótát:
„Kossuth Lajos azt izente...”
(Debrecen)

Gondolatok a sajtó- szabadságról.*

Irta: Betegh Pál.

Minden egyes ujság annyiban a sajtó
tényleges szabad terínéke, a mennyire egyé-
nileg szabad és vagyonilag független annak
szerkesztője és kiadója.

A lapszerkesztő és kiadó közcélú sza-
bad mozgásának lehetőségét minden oldal-
ról világos, tételes törvény kellene biztosítsa,
oltalmazza és szabályozza.

Vajjon mi a gyakorlati értéke annak,
hogy: „Gondolatait sajtó útján mindenki
szabadon közölheti és terjesztheti”, ha egy-
egy főispáni despota diszkréciónárius jog-
körére hivatkozva — a hivatásos ujságírókat
a tételes törvény által nyilvánosnak rendelt
gyűlésből is kitessekelheti; büntetlenül „egy-
szer és mindenkorra” kizárhatja!?

A szolgálatban levő csendőr-, és rendőr-
legény, pénzügyőr, mező- és erdőőr sőt még
* Az erdélyi ujságírók 1913. évi Almanachjából.

az önkéntes tűzoltó is közhatósági személy-
nek tekintendő; hivatása teljesítése közben
érhető bántódása — hatóság ellen való
erőszak. Mennyivel inkább lehetne így te-
kinteni azt a hivatásos lapszerkesztőt és
ujságírókat, kinek megbecsülhetetlen közcélú
működése, amazokénál kisebb serpenyővel
talán csak nem mérhető!?

Az ujságírást és kiadást különben olyan
alapon kellene szervezni, mint a hogyan a
Magyar Földhitelintézet kitűzött céljára van
megalkotva. Így az ujság mindenkié és még
sem lenne osztatlanul senkié.

A szerkesztőség és kiadóhivatal a mai
formában befolyásmentesen, függetlenül kapná
meg jogos illetményeit az ilyen módon
állandósult alap jövedelméből és alapsza-
bályszerűleg teljesítené kulturális felada-
tait.

Csakis így lehetne igazán pártatlan, va-
lódi közvéleményt teremteni és a magyar
kulturát a kunyhótól a palotákig emelni.

Az első ilyen ujságot az E.M.K.E.-nek
volna hivatása létesíteni — a magyar köz-
művelődés szent nevében.

A fékevesztettek ujabb merénylete.

Irta: Kossuth Ferenc.

Sem Tisza, sem Lukács nem
akarnak tudomást venni arról, hogy
vannak törvényjavaslatok, amelyeket
tárgyalni csak rendes viszonyok közt
lehet és amelyeknek keresztülhajtása
olyan viszonyok közt, mint amilyenek
most nálunk fennállanak, rettenetesen
megboszulhatja magát. E szavakra,
hogy valami megboszulhatja magát,
Tisza és Lukács bizonyára önhitt
mosolyognak. Ők „gondviselésszerű”
férfiak, a kik egyik Isten kegyelméből
Tisza, a másik Isten kegyelméből Lu-
kács! Az a gondolat tehát, hogy valami
megboszulhatná magát ő rajtuk, ne-
vetségesnek tűnik fel előttük. Én nem
a két hatalmas férfiun állható boszura
gondolok, hanem a nemzetre, amelyen
súlyosan megboszulhatja magát az,
ami most történik.

Négy napi tárgyalás után az or-
szág jövőjét mélyen érintő választójogi

javaslatot mindössze százhatvanhárom képviselő szavazta meg, tehát a képviselők felénél jóval kevesebb. A korhatárról intézkedő szakaszt, mely Tisza kijelentései szerint a javaslat gerincét alkotja, a Ház négyszáztizenhárom képviselője közül mindössze ötven szavazta meg és még azok közül is, kik a szavazásra bementek, negyven ülve maradt. Ha a korhatár-szakasz megbukott volna, az egész javaslat bukik s ezt pedig könnyen megbukthatta volna az ellenzék, ha nem tekinti erkölcsi lehetetlenségnek azt, hogy a választójogi javaslat tárgyalásában részt vegyen.

Ilyen elenyésző kisebbsége a Háznak hozta a nemzet nyakára azt a törvényt, amely ismét hosszú időre fel fogja dűlni a nemzet békéjét. Pedig nem szabad elfelejteni, hogy ha az egész munkapárt az utolsó szál emberig megszavazta volna a javaslatot, még akkor is csak az ország jelenlegi szavazópolgárai által leadott szavazatok kisebbségének akarata érvényesült volna. Mert hiszen az egész munkapárt az általános választásokon 199.274 szavazatot kapott, az ellenzék pedig 332.672 szavazatot. És ha az egyhangú választásokat is számításba vesszük, a munkapárt akkor is az ő 399.835 szavazatával kisebbségben maradt az ellenzék 400.822 szavazatával szemben. A magyarságra hivatkozó gondviselészerű Tisza pedig tudomást vehetne arról, hogy a magyar többségű részekben a munkapárt összes 150.594 szavazatával szemben az ellenzék 245.794 szavazatot kapott.

A többségnek nevezett kisebbség elenyésző kisebbsége diktálta tehát az országnak, hogy az átlag negyven évig élő ipari munkás harminc éves korában kapjon szavazati jogot és hogy nyolcszáz ezer korona költséggel ezen túl kétszáz ellenzéki jelölt megválasztását lehessen meggyorsítani s így felesleges legyen bankoktól üzletekért négymillió nyolcszáz ezer koronát a pártkasszába fizettetni és annyival drágítani az állam számára a megkötött üzleteket.

A szombati ülésen ismét egy olyan javaslatot terjesztettek be, mely csakis békés viszonyok közt és pártközi megegyezéssel lenne megalkotható.

Ez a javaslat is olyan, mely nem a rendet, hanem a rend lehetetlenségét teremti meg.

Ebben lépnek fel először a külön rendelkezések a költségvetés tárgyalására. Az angol parlamentet majmoló husz nap (231. §) és a többi nyaktiló-rendelet. A belügyi, pénzügyi, kereskedelemügyi, földmívelési, közoktatásügyi, igazságügyi és honvédelmi tárcák tárgyalására külön-külön, legfeljebb két-két nap engedélyeztetik, a többi miniszteri tárcára külön-külön legfeljebb egy ülés — és itt már az angol utánzási mánia teljesen cserben hagyta az utánzókat.

Megjegyzí a javaslat előadója, hogy ismételten hangoztatták pártkülönbség nélkül a költségvetési tárgyalás gyorsításának szükségességét. Ez igaz, de így, ahogy most Tiszáék csinálják nem volt kontemplálva soha.

Az appropriáció és indemniti-javaslat négy ülésnél tovább nem tárgyalható. A költségvetés tárgyalására szánt üléseken egy egy szónok félóránál tovább nem beszélhet. Mindig csak egyszerű szavazásnak van helye. Az ülés be nem zárható, míg azon a napon

elintézésre kitűzött tárgyak el nem intéztettek és az összes tárgyakban határozat nem hozatott, minden törvényjavaslat, valamint a költségvetés felett előbb az általános vita kezdődik stb. A részletes tárgyalás rendszerint szakaszonként történik. Az elnök javaslatára legfeljebb négy szónok meghallgatása után, a Ház több egymással kapcsolatban álló szakasznak együttes tárgyalását határozhatja el (202. §).

Ugyancsak be van cikkelyezve (252. §) a karhatalom alkalmazása a kitiltottak ellen; tehát (tekintve a képviselőházi őrség szabályait) a képviselő lelövésének, vagy összekaszabolásának szabadsága.

Az elnöki önkény bő alkalmat nyer a megnyilatkozásra azzal a meghatározással, hogy mikor alkalmazhatja a karhatalmat (253. §).

Továbbá a szegényebb sorsu képviselők terrorizálására minden egyes jegyzőkönyvi megróvás esetében az illető képviselőt száz korona birsággal sújtja (254. §); ha a kizárt képviselő belép a képviselőház épületébe (tehát még csak nem is az ülésterembe) ötszáz korona birságot kap (254. §).

Nem részletezem tovább a javaslatot, csak arra mutatok rá, hogy az elnöki önkény sehol egy szóval sincs korlátozva és nincs büntetve, holott áll az, hogy ha történtek a múltban visszaélések, mint amilyent a házszabályokkal szemben Tisza elnök követett el, nem történtek soha. A magyar parlamentárizmust leginkább az elnök zsarnoki önkénye és az elnöki hatalommal való visszaélés tették tönkre. És még sincs annyi kötelességérzet abban a munkapártban, mely mint tényleges kisebbség a többség jogait magának arrogálja, hogy az elnöki visszaélések ismétlése ellen is gátat emelne!

Egy alkotással több kiseperni való lesz tehát Augias istállójából, hogy Magyarországon a parlamenti rendszer ismét békés intézménnyé lehessen. De mennél több a sérelem, annál nagyobb rázkódtatással jár majd a reparáció. Ennek azonban Tisza örül, mert mint Lucanus mondaná: „gaudetque viam fecisse ruina” (örül, hogy utat tört magának rombolással). Hiszen ünnepelesen azon való örömeinek adott kifejezést, hogy az uristen részesévé tette annak, hogy a nemzet természetes jogainak érvényesüléseért való vágyódás letört, cserében a rávetett sok száz millió új teherért és örül, hogy elkeseredésbe kergette a nemzet legszélesebb rétegeit.

László Gyula székelyföldi 12 pontja.

Az eszmét, hogy a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara decentralizálva, szétosztottan működjen s ezzel a Székelyföld egész területét élénk vérkeringés-szerű élet hassa át — a „Székely-Udvarhely” hozta felszínre.

Ez az eszme más alakban, de sokkal reményt-keltőbb kivitelben áll a megvalósítás előtt. Alapjait derekas munkával készítgeti most a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara Marosvásárhelyt.

Azok a vita-estélyek, melyeket a kamara rendez, egészséges közvélemény kialakulását fogják eredményezni — ha mindnyájan és egyenlő akarattal állunk az ügy elősegítéséhez.

A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara — ugyancsak a „Székely-Udvarhely” felszólalása nyomán — elhatározta, hogy a vita-estélyeket nem csak Marosvásárhelyt, de a Székelyföld más városaiban is meg fogja honosítani, ha az érdekelt körök arra módot és alkalmat nyújtanak.

Ezt az elhatározást velünk együtt az összes székelyföldi városok bizonyára örömmel fogadják. Hatása elmaradhatatlan lesz. Sok tekintetben hasznos és üdvös eszméket fog termelni.

A legutóbbi vita-estélyt közelebbről tartotta László Gyula, a kamara agilis másodtitkára Marosvásárhelyt. László Gyula a Székelyföldet közvetlenül ismeri a maga hibáival, erkölcsével; ismeri a népet, a viszonyokat; tudja hol és mire van szükség s éppen ezért igen figyelemre méltó az értekezésében felállított 12 pont, mely a közgazdasági élet megerősítésére a következőket tartja szükségesnek:

1. A vasúthálózat további kiterjesztése keletre a Fekete tenger irányában.
2. Romániával az 1917. évi megújításakor iparunknak és kereskedelmünknek kedvezőbb vámszerződés megkötése.
3. A kevésbé ismert és még ismeretlen anyagok geológiai feltárására vonatkozó javaslatok előkészítése.
4. Az elemi erők (földgáz és vízierők) értékesítése az iparban.
5. A fontosabb nyersanyagoknak részint értékesítésére, részint pedig helyi feldolgozására vonatkozó tervek és javaslatok.
6. A kisipar produktív erejének fokozása, ezzel kapcsolatban ipartestületek alakítása, anyagraktárak és termelő szövetkezetek összehozása, közműhelyek létesítése.
7. A gyáripar kifejlesztése oly vidékeken, ahol vagy a helyben levő nyersanyag, vagy a kéznél levő olcsó elemi erők, vagy a jó és megbízható munkáskezek jelenléte prosperálásukat eleve biztosítja.
8. A háziipar ügye, tömegtermelésre való áttérítése, piacosabb cikkeknek a kereskedelem, esetleg szövetkezeti raktárak létesítése által leendő értékesítésével.
10. Az ipari nevelés (tanoncügy) fejlesztése, tanoncinternátusok és tanoncotthonok létesítése.
11. A magasabb foku ipari képzés kiterjesztése, tanfolyamok főtartása és bővítése felnőtt iparosok és ipari munkások számára, a marosvásárhelyi ipari szakiskolának felső ipariskolává átalakítása, székely iparos ifjak részére évenként legalább tíz külföldi tanulmányuti ösztöndíj alapítása.
12. A fürdőügy és idegenforgalmi ipar felkarolása és kifejlesztése, mindenekelőtt a székelyföldi fürdőszövetség létesítése és ennek támogatásával a kirendeltséggel kapcsolatban egy székelyföldi idegenforgalmi iroda felállítása.

— Ime — végezte be beszédét László Gyula — e tizenket pontban foglalt kérdéseket tartanám legsürgősebben letárgyalandóknak a mi vitaestélyeinken. Szerény véleményem szerint olyan dolgok ezek, amelyeknek megoldása előtérben áll, ami égeti faji becsületünket s amikre nézve — gondolom — a kormány is a miniszteri biztos útján világos feleleteket vár.

Anélkül, hogy prejudikálnék az előadó uraknak, javaslom, hogy vegyünk sorjába ezeket a kérdéseket, ismerkedjünk meg egyenként velük közelebbről és innen kiindulva csináljunk olyan közvéleményt mellettük, hogy nemcsak napirenden maradjanak, hanem valósuljanak meg. Hogy a stagnációk eleven élet váltsa fel s legyen végre nálunk is öntudatos versenyzés és haladás, ami eloszlat félelmet és csüggedést. Hogy elkövetkezzék végre a magunkhoz térés korszaka, mely hiszi és vallja, hogy csak a székelyekkel lehet megteremteni Erdélyt s

az ebben való erős meggyőződésben nem kicsinyli, hanem nagynak tart minden dolgot, ami a székely kérdéssel kapcsolatban áll és becsüli, tiszteli az ebben érvényesülő munkát. Hogy egymásra ismervén, egymásra is találjunk mind, akiknek az erdélyi kérdés életünket, vagy halálunkat jelenti.

Mert ismételem — amit a bevezetésnél mondtam, — ahol a kenyér, ott az élet, ott a boldogság s ahol e kettő együtt van, ott a kultúra is kivirágzik.

Választási utójegyzetek

— Az oklándi választás alkalmából —

(Folyt. és vége)

Lelkészársaim közül is egy páran rosszalatták eljárásomat. Ezeknek szíves értésükre adom, hogy én az elvek harcában rangot nem ismerem. Maga az örökölt név még sohasem kötelezhet engem arra, hogy viselője előtt hajlongjak. Tessék érdemessé tenni a nevet a tiszteletre, akkor „respekt”.

Gondolják csak kedves kartársaim, hogy mi lett volna a kereszténység dicső eszméivel, ha keresztelő vagy Jézus Krisztus azt nézték volna, nehogy „a körü felügyelő gondnokukat” megbántsák!

Ezek a bátor lelkű próféták az én eszményképeim, nem pedig a mai kor simaságban uszó udvaroncái.

Mindenkinek szabadságában áll akár az előbbieket, akár az utóbbiakat követni. Izlés dolga. Én azért egyik kartársamat sem hibáztatom. Béke lehet velünk ezután is.

A hogy a függetlenségi zászló kitűzött, a „Tisza-Lukács” rendszer azonnal láthatóvá lett itt is. Vagy egyéb mire való volt 10—12 század katonaságot ide a vidékre rendelni? Azt még megértem, hogy a századok fedezésére huszárokat rendeltettek, hisz oly biztos szavazó nép, mint a „Wacht am Homoród” nincs az összes székely kerületekben. De már, hogy a székely falvakba annyi rongyos bakát tettek, tisztán csak azért lehetett, hogy lássuk az országház körüli rendszert. S tényleg mi boldog szentpáliak meg is élvezhettük.

Mikor ugyanis megérkeztek 4-en este a bakák, Népházunk „Gazdaköri” helyiségében, mely a kör jogos magán tulajdona, az atyafiak békességben foglalatostkodtak, midőn egyszerre harsányhangon beront a kapitány ur, így szólván: „ki innen civilek, itt most én vagyok az ur”, a civilek kimentek, mert a pavlikoskodás, ezen kormány mindennapi kenyeré.

Kiss Jakab volt székelyderzsitanító urnak is küldhetek egy vigasztaló izenetet. Leghívebb emberei helyrehozták a multkori hibát s most mind a munkapárti képviselőre szavaztak, bizonyára azért, hogy újabban kinevezett kántor-tanítójukból, kit közös elhatározással nem engedtek be a kántori teendők végzésére a templomba, a kormány nehogy ki találja forgatni ezen közkedvelt emberükből is, inkább ők forgassák ki a kántori jövedelemből! Így van-e Pál József, István Mihály és Toró Dániel ifj.?

Azt mondták, hogy nem voltam komoly jelölt? Jelöltnek komoly, de nevetés nélkül nem nézhetette az ember azt a közgazgatási mozgósítást, melyet véghezvittek. A választás napján, mikor a beszállított munkapárti pasasok leszavaztak, a megígért járulékot kikapták, többen elbeszéltek az előző napi eseményekből, hogy a fő- és alszolgabíró urak milyen csodálatos rokonsági, sógorsági fölfedezéseket tettek az atyafiak körében.

Köszönték — e mellett nekem is, hálás székely szokás szerint, azt a jó kis mozgalmat, mellyel a munkapárti „dinom-dinom”-ra alkalmat adtam.

A félhivatalos egyhangulag tovább prűszköl s azt állítja most, hogy erőlködéssel

terjesztett hazug hír, hogy a kerület pártokra volna osztolva. Én csaknem minden községből embert tudok megnevezni, kik azon kijelentéssel jöttek hozzám az „önjelölthöz”, hogyha a fuvarát bár fizetem, szívesen jönnek a „balpártra”.

Értse meg tehát végre és ismerje be, hogy semmi kiváló érdem nem kellett a választók háromnegyed részének, csak pénz, pénz és pénz, úgy hogy 30—40,000 koronával talán még az önlapkihordója is „egyhangulag” mandátumhoz jutott volna. Tessék inkább kísérletet tenni jövőkor. Jelölje ön, hogy ne legyen „önjelölt”.

Ha pedig én csakugyan „önjelölt” lettem volna a minden maszlagolás nélkül rám adott szavazatot. De nagybecsű tudomására kívánom ismételtetni hozni önnek, mint jelenben I-ső minőségű munkapártinak, hogy Oklándon élő 2—3 függetlenségi érzelmű uri emberrel határoztuk így a dolgot, mikor 1-én délután, a Kossuth-párt hivatalos jelöltje visszalépő sürgönyét kaptuk.

Igaz, hogy ezt önnek nem jelentettük be s azért-e a harag? Máskor jobb fiuk leszünk. Világga fogjuk kürtölni jó előre, hogy az egész oklándi választó kerület behódolt a munkapártnak, nincs egyetlen független érzelmű ember sem. Ezután mindig egyhangulag választ, mert meg van győződve, hogy Isten is, az ő áldott napját, csak a munkapártért hozza fel. Legfennebb, ijesztő „önjelölt”-nek, raktároz el egy-egy halandót, hogy a milliós pártkasszából, valamelyes cim alatt, jusson e vidékre is pénz. Ez a rendszer kár volna, hogy elbukjék!

Ha Andrássy vádpontjai fennállnak — a mint hogy úgy van — nem nagyszerű egy rendszer? Egy ember milliókat vesz el az állam pénzéből azért, hogy millióktól szavazatot vásároljon a maga részére! Oh minek is lelkesült Kossuth apánk, minek is áldozták fel életüket jobbjaink a dicső magyar szabadságért? Miért nem létezett egy munkapárt akkor?!

Ürmösi József.

HIREK.

— **Személyi hír.** Killyéni Endre miniszteri iskolalátogató a székelyudvarhelyi állami polgári leányiskola tan- és ügymenetének megvizsgálására Székelyudvarhelyre érkezett.

— **Konferencia beszédek.** Szentiványi Károly rátóti prépost tegnap érkezett Székelyudvarhelyre és a kitűzött konferenciabeszédeket este 6 órakor már megkezdette a férfiak részére. Ma (csütörtökön) d. u. fél háromkor és este hat órakor a hölgyeknek, este hét órakor pedig ismét a férfiak számára tart nagyérdemű beszédeket a fiunvelő-intézet kápolnájában. Holnap (pénteken) délután 3 órakor a plebánia templomban a nagybőjti beszéd helyett a prépost ur tartja meg beszédét. Szombaton a d. u. vonattal már tovább utazik Brassóba.

— **Március 15.** A székelyudvarhelyi „Székely Dalegylet”, mint a március 15-iki ünnepély rendező bizottsága e hó 15-én (szombaton) délután 5 órakor, a Budapest-szálló színháztermében Nemzeti ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja Kónya Janesi zenekara. 2. Hymnus. Előadja a Dalegylet. 3. Zongoraszóló. Előadja Maráth Aranka. 4. Ősi szellem. Dialog. Előadják Kónya Kálmán és Kerestély István. 5. Dalünnepen. Tern Károlytól. Előadja a Dalegylet. 6. Ünnepi beszéd. Tartja Szabó Dezső főreáliskolai tanár. 7. Petőfi halála. Részlet a „Hadak útja” c. történelmi színműből. Előadja Horváth József karnagy a Bodrogi Balázs, Herczeg Lajos, Rájk József és Rájk Sándor közreműködésével. 8. Szó-

zat. Előadja a Dalegylet. Helyárak: Páholy 3 K, az 5 első sor 1 K, a többi sorok 60 f. Földszinti álló 40 f, karzati jegy 20 f. A város hazafias közönségét tisztelettel felhívjuk, hogy e nemzeti ünnepélyen minél tömegesebben vegyen részt.

— **Műsoros estély.** A székelyudvarhelyi állami polgári leányiskola tantestülete és ifjusága vasárnap délután 5 órakor kezdődőleg a Budapest-szálló színháztermében igen sikerült műsoros estélyt rendezett. A gazdag műsor minden egyes pontja és szereplője megérdemelte azt a rendkívül nagy érdeklődést, mellyel a közönség az estélyt felkarolta. Zsufolásig telve volt a terem és minden egyes számot élénk érdeklődéssel fogadtak. Minden hála és elismerés megilleti Telekné Csemez Jolán, Szemlérné Lendvay Mária és Nemes Irma tanítónőket, kik fáradságot nem ismerve, oly meleg szeretettel és gondossággal tanították be a szereplő növendékeket. Különösen Telekné asszony életrevaló gondolata lepte meg kellemesen a szülőket, kiknek a darabhoz szükséges csinos jelmezeit házilag olcsón és izléssel segítette előállítani. Minden növendék a maga kezével varrta jelmezét s ez igen fontos, érdemes és messze kiható nevelési irány, a melyhez mindenki csak ösztön gratulálhat úgy a derék tanítónőnek, mint Bakóczy né Killyéni Erzsébet igazgatónak. Az estély a segélykönyvtár javára, széd anyagi eredményt is hozott.

— **Újabb köztársasági sajtópörök.** A szegedi királyi ügyészség újból pörbe fogta Nagy György dr. „Magyar Köztársaság” című lapját. A vád alapja a folyóiratnak január 14-én megjelent „Az általános választójog és a köztársasági párt” című cikke. A cikk a vádindítvány szerint tiszteletlen hangon foglalkozik a király személyével. A Magyar Köztársaság nem szűkölködik sajtópörökben. Ez idő szerint vizsgálat folyik Hegyi Antal volt plebános, Csongrád község bírja és Andrássy Emma ököritői községi tanítónő ellen, akik szintén munkatársai a lapnak. Az alkotmányos államforma megtámadása miatt folytatják ellenük az eljárást.

— **Tenyészállatvásárok.** Segesvár város tenyészállat-vására e hó 13-án az új marhavásártéren lesz. E nagyszabású vásáron a községek és földbirtokosok igen előnyösen fedezhetik szükségletüket, mivel átlatlíjazással van kapcsolatban s így Nagyküllővármegye állattállományának a legjava kerül felhajtásra. — Csikvármegyei Gazdasági Egyesülete szintén e hó 31-én Csikszeredában fogja tartani XXV. évi bikavásárát.

Sport.

Impressziók. A városi közönség köréből, akik a vasuti állomáson tul, a vágányok mentén sétáltak, csodálkozva vették észre, hogy már január-februárban az öles hóban mily élvezettel rugják a labdát a diákok. Hát bizony a diák — az diák. Nem törődve a csipős hideg időjárással, mint valami fantom lebeg előttük a bajnokság reménye. Egy bajnoki sapka — ez most az ideál. Azok között, akik a training-eket végig nézték, izgatott fogadások történnek a fölött, hogy ki lesz a bajnok? Az eddigiek szerint a leg-hatalmasabb pártja, a vörös-feketéknek: a r. kath. gimnázistáknak van. Majd meglátjuk.

A megnyitó. Március 30-án lesz a pályamegnyitó első bajnok mérkőzés, a kath. főgimnázium és az Agyagipari szakiskola csapatai között. A gimnázium a favorit. Hírlik, hogy az agyagipari szakiskola új játékosok által megerősödött csapattal veszi fel a küzdelmet. Jegyek elővételben is kaphatók, illetőleg előjegyezhetők a Székely-féle könyvkereskedésben és a tőzsdeben a következő árakért: Ülőhely 80 f, állóhely 50 f, diákjegy 20 f. A pályán is kaphatók lesznek a mérkőzés napján jegyek, még pedig: Ülőhely 1 K, állóhely 60 f, diákjegy 24 f. A mint látszik a jegy elővételben olcsóbb s aki pénzt akar megtakarítani s nem akar esetleg jegy nélkül maradni, annak ajánlatos előre gondoskodni jegyről.

Sok betegséget elkerül, megelőz, s ha a baj beütött, otthon önmagán is segíthet az ÉLET KÖNYVE

állandó házi orvos módszerével. — Posta-utalvány szelvényén azonnal rendelje meg. — Három koronáért bérmentesen küldi a „Székely-Udvarhely” 48-as politikai székely ujság kiadóhivatala Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.
NE FELEDJE EL! Három koronáért önmaga és családtagjai életét is a haláltól megmentheti.

Kiadó azonnal Eötvös-utca 9. sz. alatt emeleti csinosan butorozott, kényelmes, 3 ablakos utcai szoba; ugyanott szerényebb igényűnek, esetleg magányos nőknek udvari szoba, butorozva, vagy anélkül

Magyar Könyv- viteli Folyóirat.

Havi szaklap a számvitel ismeretek fejlesztésére

Gyakorlati Könyvelő

rendes havi melléklettel. Az ipari és kereskedelmi könyvitel megtanulására, legújabb és legjobb módszerek alapján. Szerkesztőség és kiadóhivatala Budapest, IX., Mester-utca 27. sz. Kérjen azonnalmutatvány-számot, melyet ingyen küld a kiadóhivatal.

Milliók

használják

Köhögés

rekedség, hurut és nyálkás-ság, göres és hörhurut ellen

KAISER-féle

mell-karamellákat

a „három fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánorvosoktól a biztos eredményt igazolják.
Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban, valamint: **ZSETKEY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz.
elad és saját költségén
párcelláz

Kovács Elek
ingatlan forgalmi irodája
Marosvásárhelyt,
Apaffy Mihály utca 2. szám.
Ugyanott több kisebb-nagyobb
birtok eladó.
Azonnal kiadó egy 75 holdas,
egy 300 holdas, egy 400 holdas
birtok mezőgazdasági szeszgyár-
ral, egy 700 és 1600 holdas
földbirtok.
Pénzt, bármely összegben,
betáblázásra legelőnyösebben
elhelyez, kölcsönügyleteket,
biztosításokat gyorsan lebonyolít.

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József.
Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható: Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család-történeti adatokat tartalmaz.

BOR!

Fernengel Gyula székely-
udvarhelyi bornagykeres-
kedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

*A székelyek alkot- mányának története,

különösen a XVI. és XVII. században. Írta: Dr. Konnerth János Németből fordította: Balásy Dénes fővárosi tanár. Ára 4 K. Rendkívül érdekes, a székelység legsajátabb ügyeit tárgyzó mű, mely 408 oldalas, vas-kötetben a székelyek ösfoglalását, a Székek fejlődését, feladatát, kapitányait, a hulló vagy szolgabírókat (székbiro), a főkirálybírókat, az esküdteket vagy székülöket, a jegyzőt vagy notáriust, a falut vagy községet, a rendeket a Székelyföldön (A három rend, A földönlakók, Székely társaság, Székely bánja vára 1562, A darabntok, A két első rend helyzete, lófők, A primorok vagy főnépek, Nemesek, jobbágyok, zsellérek), a székelyek hadi szolgálatait, a hadterhek felosztását a rendek között, muszály vagy hadi szemléket, a präsidium vagy határőrséget, a székelyek adózását, az egyenlő megterhelhetettség korszakát 1562-től 1601-ig, a rendes közterhektől való megszabadulás korszakát 1601-től 1657-ig, hadadót, török adót fizetnek a székelyek is, 1657—1601-ig, a székelyek birtok- és örökösödési jogát, a székelyek sóhordási jogát nagy tudással, kitűnő fordításban tárgyalja. Új nyomokon jár. Kiváló forrás-munka, gazdag adatokkal. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Eladó vagy kiadó belsősg.

Székelyudvarhelyt. Solymossy-utca 27. sz. a. 212 négyszögöl területű belsősg, melyen most épült 2 szoba, konyha, 2 kamra, üveges veranda, sütőház, fatartó, sertésöl és igen szép kert van, örök áron eladó vagy többévre azonnal bérbe vehető **Lukács Ferenc** tulajdonostól. — Bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Kossuth-utca 31. sz.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelyvármegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len
legjobb magyar gyártmányú diszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, vász- **Képes leveledzőlapok** 20-féle helybeli felvétel, leveledpapirosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, csomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrőpapirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden súlyban. Hangjegypapirok. Sorvezetők.

Írókártyák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klotz-papirok, szivarkahüvely, szivarka és névjegytárcák. Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Bortárcák, pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Írónók, fekete, színes és másoló-írónók, notes-írónók, csavarírónók (crayonok), zsebírónók, esavírónók, íróvédők, íróhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztó, titbronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek 1K. Hangoló-sipok és ocarinák. Monogramok fehérnemű és leveledpapírrajzokra. Kézi nyomda. — Különböző bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfelíratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek rak-tára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek zsebkönyvek (notesek), pénztár-tömbök (Block), bárcák és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltollak, itató-deszkák, olaj-szefesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, képesok stb.

Betegh Pál könyvnyomtató és könyvkötő-intézete Székelyudvarhelyt